

VALTIONEUVOSTON ASETUS AMMATILLISEN KOULUTUKSEN JA LUKIOKOULUTUKSEN YHTEISHAUSTA ANNETUN ASETUKSEN MUUTTAMISESTA

1 Nykytila ja keskeiset muutokset

Yhteishaun käyttöala ja kotitalousopetus

Ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen yhteishausta säädetään valtioneuvoston asetuksella (30/1998), jäljempänä yhteishakuasetus. Yhteishakuasetus on annettu lukiolain (629/1998) 19 §:n 2 momentin, ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (630/1998) 26 §:n 2 momentin sekä opiskelijavalintarekisteristä ja ylioppilastutkintorekisteristä annetun lain (1058/1998) 1 a ja 11 §:n nojalla.

Yhteishakuasetuksen 1 §:n mukaan yhteishakua käytetään otettaessa opiskelijoita ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa tarkoitettuun ammatilliseen peruskoulutukseen ja lukiolaissa tarkoitettuun lukiokoulutukseen. Yhteishakuasetusta on 1 päivänä tammikuuta 2013 lukien muutettu siten, että yhteishakua ei enää käytetä otettaessa opiskelijoita ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 3 §:n 3 momentissa tarkoitettuun muuna kuin ammatillisena peruskoulutuksena järjestettävään kotitalousopetukseen. Asetuksen siirtymäsäännöksen mukaan kotitalousopetus on yhteishaun ulkopuolella ensimmäisen kerran otettaessa opiskelijoita syksyllä 2014 alkavaan koulutukseen eli käytännössä keväällä 2014 toteutettavassa haussa.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 3 §:n 2 momentissa tarkoitetut erilaiset valmistavat ja valmentavat koulutukset sekä 3 momentissa tarkoitettu kotitalousopetus on tarkoitus yhdistää yhdeksi yhtenäiseksi ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavaksi koulutuskokonaisuudeksi. Uudistettu valmistava koulutus on tarkoitus ottaa käyttöön syksyllä 2015 ja sitä koskevat muutokset lainsäädäntöön on tarkoitus valmistella vuoden 2014 aikana. Kotitalousopetuksen rajaaminen yhteishaun käyttöalan ulkopuolelle perustui siihen oletukseen, että uudistettu ammatilliseen peruskoulutukseen valmistava koulutus olisi otettu käyttöön jo syksyllä 2014. Koska kotitalousopetus on aiemmin kuulunut yhteishaun käyttöalaan ja uudistettu ammatilliseen peruskoulutukseen valmistava yhtenäinen koulutus otetaan käyttöön aikaisintaan syksyllä 2015, ehdotetaan yhteishakuasetusta muutettavaksi siten, että kotitalousopetus kuuluisi yhteishaun käyttöalaan, kunnes uusi ammatilliseen peruskoulutukseen valmistava yhtenäinen koulutus on otettu käyttöön.

Yhteishakuun liittyvä täydennyshaku

Yhteishakuasetuksen 2 §:ssä säädetään, että yhteishaussa ja siihen liittyvässä täydennyshaussa noudatetaan ministeriön vahvistamia opiskelijaksi ottamisen perusteita ja aikatauluja. Täydennyshakua käytetään täytettäessä yhteishaun valintatulosten julistamisen jälkeen vapaaksi jääneitä aloituspaikkoja.

Täydennyshaun tulosten julkistamisen jälkeen vapaana olevat paikat voidaan täyttää lisähakujen kautta.

Täydennyshaun käyttämisestä ehdotetaan luovuttavaksi. Koulutuksen järjestäjät voisivat täydennyshausta luopumisen jälkeen täyttää yhteishaun tulosten julkistamisen jälkeen vapaana olevat aloituspaikat heti suoraan lisähakuja käyttäen.

Perusopetuksen jälkeisen valmistavan koulutuksen haku ja yhteiset hakumenettelyt

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 3 §:ssä säädetään erilaisista valmistavista ja valmentavista koulutuksista. Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 3 §:n mukaan ammatilliseen koulutukseen hakeutumisen edistämiseksi ja opiskeluvalmiuksien vahvistamiseksi voidaan järjestää ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaavaa ja valmistavaa koulutusta, jota kutsutaan usein myös ”ammattistartiksi”. Vammaisille opiskelijoille voidaan järjestää valmentavaa ja kuntouttavaa opetusta ja ohjausta. Lisäksi maahanmuuttajille voidaan järjestää ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavaa koulutusta. Lain 3 §:ssä säädetään myös muuna kuin ammatillisena peruskoulutuksena järjestettävästä kotitalousopetuksesta, joka myös voidaan lukea ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa tarkoitettuihin valmistaviin koulutuksiin kuuluvaksi.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 3 §:ssä tarkoitetut valmistavat ja valmentavat koulutukset eivät kotitalousopetusta lukuun ottamatta ole kuuluneet yhteishaun käyttöalaan. Opiskelijat yhteishaun ulkopuolisiin koulutuksiin valitaan erillishakujen kautta. Koulutuksen järjestäjät määrittelevät erillishakujen aikataulut, valintaperusteet, hakulomakkeet, tarvittavat liitteet ja muut hakemiseen liittyvät käytännöt. Hakiessaan yhteishaun ulkopuoliseen koulutukseen, hakija joutuukin erikseen selvittämään kunkin oppilaitoksen koulutustarjonnan ja hakuajat sekä toimittamaan useita erillisiä hakemuksia hakiessaan useampaan kuin yhteen oppilaitokseen.

Kesällä 2014 toteutettavissa opiskelijavalinnoissa on tarkoitus ottaa käyttöön uusia yhteisiä hakumenettelyitä, jotka koskisivat eräitä nykyisin yhteishaun ulkopuolisia koulutuksia. Yhteisten hakumenettelyiden piiriin tulisivat perusopetuslaissa (628/1998) tarkoitettu perusopetuksen lisäopetus (kymppiluokka) sekä ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 3 §:n 2 momentissa tarkoitettu ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaava ja valmistava koulutus (ammattistartti) ja maahanmuuttajille tarkoitettu ammatilliseen peruskoulutukseen valmistava koulutus. Lisäksi hallitus tulee antamaan syysistuntokaudella 2013 esityksen lukiolain ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta siten, että lakeihin lisättäisiin säännökset maahanmuuttajien ja muiden vieraskielisten lukiokoulutukseen valmistavasta koulutuksesta. Lukiokoulutuksen valmistava koulutus olisi tarkoitus aloittaa syyslukukaudella 2014. Myös maahanmuuttajien lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen on suunniteltu tulevan yhteisten hakumenettelyiden piiriin, jos kyseistä koulutusta koskeva laki vahvistetaan.

Opetus- ja kulttuuriministeriö valmistelee yhteisiin hakumenettelyihin liittyviä säädösmuutoksia opiskelijavalintarekisteristä ja ylioppilastutkintorekisteristä annettuun lakiin (1058/1998) sekä perusopetuslakiin. Perusopetuslakiin tulisi lisätä valtuutussäännös säättää lisäopetuksen hakumenettelyistä valtioneuvoston

asetuksella, jotta myös perusopetuksen lisäopetuksessa voitaisiin käyttää yhteisiä hakumenettelyitä. Opiskelijavalintarekisterilakiin tulisi tehdä tarvittavat muutokset, jotta valintarekisteriä voitaisiin käyttää valittaessa oppilaita perusopetuksen lisäopetukseen. Lakimuutoksia koskeva hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syysistuntokaudella 2013. Säädösmuutosten on tarkoitus tulla voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014. Uudet yhteiset hakumenettelyt otettaisiin käyttöön kesällä 2014 suorittavassa opiskelijavalinnassa syksyllä 2014 alkavaan koulutukseen.

Perusopetuksen jälkeisen valmistavan koulutuksen haku toteutettaisiin opiskelijavalintarekisterilaissa tarkoitetun ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen hakurekisterin avulla. Uusista yhteisistä hakumenettelyistä ehdotetaan säädettäväksi lukiolain 19 §:n 2 momentin ja ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 26 §:n 2 momentin nojalla ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen yhteishausta annetussa valtioneuvoston asetuksessa.

Yhteishakuasetukseen ehdotetaan tehtäväksi perusopetuksen jälkeistä valmistavaa koulutusta koskevat muutokset ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa tarkoitetun ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaavan ja valmistavan koulutuksen sekä maahanmuuttajille tarkoitetun ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavan koulutuksen osalta. Jos edellä mainitut opiskelijavalintarekisterilain, perusopetuslain ja lukiolain muutoksia koskevat lakiesitykset tullaan hyväksymään, muutettaisiin yhteishakuasetusta näiden lakien vahvistamisen jälkeen vielä siten, että perusopetuksen jälkeisiä yhteisiä hakumenettelyitä sovellettaisiin myös perusopetuksen lisäopetukseen sekä lukiolaissa tarkoitettuun maahanmuuttajille ja muille vieraskielisille tarkoitettuun lukiokoulutukseen valmistavaan koulutukseen.

Edellä on todettu, että ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 3 §:n 2 momentissa tarkoitetut erilaiset valmistavat ja valmentavat koulutukset sekä 3 momentissa tarkoitettu kotitalousopetus on tarkoitus yhdistää yhdeksi yhtenäiseksi ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavaksi kokonaisuudeksi, joka otettaisiin käyttöön syksyllä 2015. Uuden yhtenäisen ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavan koulutuksen on myös tarkoitus kuulua perusopetuksen jälkeisen valmistavan koulutuksen hakumenettelyiden piiriin. Tätä koskevat yhteishakuasetuksen muutokset tultaisiin tekemään kyseistä koulutusta koskevien säädösmuutosten valmistelun yhteydessä. Ensimmäisen kerran tähän koulutukseen haettaisiin kesällä 2015.

2 Pykäläkohtaiset perustelut

1 §. Käyttöala

Yhteishaun käyttöalaa sääntelevään asetuksen 1 §:n 1 momenttiin lisättäisiin kotitalousopetus. Yhteishakua käytettäisiin myös otettaessa opiskelijoita ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettuun muuna kuin ammatillisena peruskoulutuksena järjestettävään kotitalousopetukseen.

Vastaavasti asetuksen 1 §:n 2 momentin 5 kohta kumottaisiin. Voimassa olevan asetuksen 1 §:n 2 momentin 5 kohdassa säädetään, että yhteishakua ei käytetä kotitalousopetukseen, joka järjestetään muuna kuin ammatillisena peruskoulutuksena.

2 §. Yhteishaku

Yhteishakuasetuksen 2 §:ää muutettaisiin siten, että säännöksestä poistettaisiin maininta yhteishakuun liittyvästä täydennyshausta. Täydennyshakua ei enää käytettäisi vuoden 2014 alusta lukien. Koulutuksen järjestäjät täyttäisivät yhteishaun tulosten julkistamisen jälkeen vapaana olevat aloituspaikat lisähakuja käyttäen.

Asetuksen 2 §:ään ehdotetaan tehtäväksi myös teknisluonteinen muutos, jossa nimenmuutoksen johdosta ministeriön nimi muutettaisiin opetus- ja kulttuuriministeriöksi.

2 a §. Perusopetuksen jälkeisen valmistavan koulutuksen haku

Yhteishakuasetukseen ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 a §, jossa säädettäisiin perusopetuksen jälkeisen valmistavan koulutuksen hausta. Ensivaiheessa yhteishakuasetusta ehdotetaan muutettavaksi siten, että yhteisten hakumenettelyiden piiriin tulisivat ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa tarkoitettu ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaava ja valmistava koulutus (ammattistartti) sekä maahanmuuttajille tarkoitettu ammatilliseen peruskoulutukseen valmistava koulutus. Tarkoituksena on kuitenkin muuttaa asetusta loppuvuodesta 2013 edelleen siten, että kesällä 2014 toteutettavassa perusopetuksen jälkeisen valmistavan koulutuksen haussa olisivat mukana myös perusopetuksen lisäopetus (kymppiluokka) ja maahanmuuttajille tarkoitettu lukiokoulutukseen valmistava koulutus.

Uuden 2 a §:n 2 momentissa säädettäisiin, että perusopetuksen jälkeisen valmistavan koulutuksen haku toteutettaisiin opiskelijavalintarekisteristä annetun lain 1 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetun ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen hakurekisterin avulla. Yhteisten hakumenettelyjen toteuttamisessa käytettäisiin siis samaa hakurekisteriä kuin varsinaisen yhteishaun toteuttamisessa. Varsinaisen yhteishaun yhteydessä rekisteriin tallennetut tiedot olisivat käytettävissä perusopetuksen jälkeisen valmistavan koulutuksen haussa.

Uuden 2 a §:n 2 momentissa säädettäisiin myös, että perusopetuksen jälkeisen valmistavan koulutuksen haussa mukana oleviin koulutuksiin haettaisiin yhdellä hakemuksella. Hakemuksen tekemiseen ja toimittamiseen liittyvät menettelyt olisivat vastaavat kuin varsinaisessa yhteishaussa. Hakemus voitaisiin toimittaa sähköisesti Oppijan verkkopalveluiden hakujärjestelmän kautta tai paperilomakkeena Opetushallitukselle. Hakemuksen käsittelystä säädettäisiin asetuksen 3 §:ssä ja hakemukseen liittyvien liitteiden toimittamisesta asetuksen 4 §:ssä.

Perusopetuksen jälkeisen valmistavan koulutuksen haussa noudatettaisiin opetus- ja kulttuuriministeriön vahvistamia aikatauluja. Käytännössä aikatauluista päätettäisiin samanaikaisesti, kun päätetään asetuksen 2 §:n nojalla yhteishaun aikatauluista. Tarkoituksena on, että perusopetuksen jälkeisen valmistavan koulutuksen haku järjestettäisiin vasta yhteishaun valintatulosten julkistamisen jälkeen. Näin ollen opiskelija voisi hakeutua ensin yhteishaussa tutkintotavoitteiseen koulutukseen. Jos opiskelija ei saisi yhteishaussa tavoittelemaansa koulutuspaikkaa, hän voisi yhteishaun tulosten julkistamisen jälkeen hakeutua opiskeluvalmiuksia parantaviin erilaisiin valmistaviin koulutuksiin yhteisten hakumenettelyiden kautta.

3 §. Järjestäminen

Voimassa olevan asetuksen 3 §:ssä säädettyjä yhteishaun järjestämisen menettelyitä sovellettaisiin myös perusopetuksen jälkeisen valmistavan koulutuksen hakuihin. Yhteishaun tavoin Opetushallitus vastaisi perusopetuksen jälkeisen valmistavan koulutuksen hakuihin kuuluvien hakemusten vastaanottamisesta, käsittelemisestä ja säilyttämisestä. Opetushallitus päättäisi lisäksi opiskelijavalintarekisterin pitoon liittyvästä tarkemmasta aikataulusta, kuten siitä, mihin mennessä koulutustarjontaa tai hakijoita koskevat tiedot tulee toimittaa hakurekisteriin.

Koulutuksen järjestäjien tulisi tallentaa hakurekisteriin yhteisissä hakumenettelyissä mukana olevan perusopetuksen jälkeisen valmistavan koulutuksen koulutustarjontaa koskevat tiedot, opiskelijaksi ottamisen perusteet sekä muut opiskelijaksi ottamisen edellyttämät tiedot. Koulutuksen järjestäjän tulisi tallentaa rekisteriin esimerkiksi tiedot siitä, mitä mahdollisia hakemuksen liitteitä edellytetään. Liitteiden toimittamisesta säädettäisiin asetuksen 4 §:ssä. Koulutuksen järjestäjän tulisi tallentaa hakurekisteriin myös tiedot opiskelupaikan vastaanottaneista opiskelijoista.

Perusopetuksen jälkeisen valmistavan koulutuksen haut poikkeaisivat varsinaisesta yhteishausta siinä, että opiskelijavalintaa ei suoritettaisi valintapisteiden tai muiden yhteisten perusteiden mukaisesti. Kukin koulutuksen järjestäjä päättäisi opiskelijoiden valintaperusteista itsenäisesti ja suorittaisi alustavan opiskelijavalinnan erillisvalintojen tapaan. Tältä osin uudet yhteiset hakumenettelyt eivät muuttaisi nykyisiä käytäntöjä.

Muutos voimassa olevaan käytäntöön tulisi kuitenkin siinä, että koulutuksen järjestäjä ei vielä alustavan valinnan jälkeen ilmoittaisi valinnan tuloksesta hakijalle. Pykälän 2 momenttiin ehdotetun säännöksen mukaan koulutuksen järjestäjän tulisi tallentaa hakurekisteriin suorittamansa alustavan opiskelijavalinnan perusteella tiedot valittavaksi esitettävistä, varasijalla olevista ja hylätyistä hakijoista. Näiden tietojen ja hakijoiden hakutoivejärjestyksen perusteella opiskelijavalintarekisterissä suoritettaisiin opiskelijapaikkojen sijoittelu.

Yhteishaun tapaan koulutuksen järjestäjälle tuotettaisiin hakurekisterissä valintaesitys hakijan valitsemisesta ylimpään hakutoiveeseen, johon hänet on merkitty hyväksytyksi. Vasta tämän jälkeen valinnan tuloksista ilmoitettaisiin hakijoille. Koulutuksen järjestäjien tulisi lopullisen opiskelijavalinnan jälkeen toimittaa opiskelijavalintarekisteriin tiedot opiskelupaikan vastaanottaneista.

4 §. Hakutoiveet

Asetuksen 4 §:n 1 momenttiin lisättäisiin säännös perusopetuksen jälkeisen valmistavan koulutuksen haun hakutoiveiden määrästä. Hakija voisi esittää enintään kolme hakutoivetta. Muutoin hakutoiveiden käsittelyssä sovellettaisiin yhteishaun menettelyitä. Hakutoiveet otettaisiin huomioon hakijan esittämässä hakutoivejärjestyksessä ja hakija voisi muuttaa hakutoiveitaan vain hakuaikana.

Asetuksen 4 §:n 2 momenttiin lisättäisiin säännös perusopetuksen jälkeisen valmistavan koulutuksen haun yhteydessä toimittavista liitteistä. Opiskelijavalintaan ei sovellettaisi yhteisiä valintaperusteita ja kukin koulutuksen järjestäjä suorittaisi

määrittelemiensä valintaperusteidensa mukaisesti alustavan opiskelijavalinnan. Pykälän 2 momentissa ehdotetaankin säädettäväksi, että hakemuksiin liittyvät liitteet toimitettaisiin suoraan koulutuksen järjestäjälle. Menettely olisi vastaava kuin harkintaan perustuvan haun liitteiden toimittamisessa.

Asetuksen 4 §:n 3 momentissa säädettyä hakutoiveiden huomioon ottamista koskevaa sääntelyä sovellettaisiin myös perusopetuksen jälkeisen valmistavan koulutuksen haussa. Hakurekisteri tuottaisi koulutuksen järjestäjän toimittamien ehdollisten valintatietojen perusteella koulutuksen järjestäjälle opiskelijaksi ottamista koskevan valintaesityksen. Valintaesityksen perusteella koulutuksen järjestäjä valitsisi hakijan ylimmälle hakutoiveelle, johon hakija on ehdollisesti tullut valituksi.

3 Esityksen vaikutukset

Taloudelliset vaikutukset

Esityksen mukaisista uusista hakumenettelyistä aiheutuvat muutokset opiskelijavalintarekisteriin sisältyvät Oppijan verkkopalvelut –hankkeessa rakennettavien palveluiden kokonaiskustannuksiin. Esityksellä ei olisi taloudellisia vaikutuksia koulutuksen järjestäjien toimintaan.

Muut vaikutukset

Kotitalousopetuksen säilyttäminen yhteishaun piirissä yksinkertaistaisi hakumenettelyitä. Kotitalousopetus on aiemmin ollut mukana yhteishaussa, joten ehdotetun muutoksen myötä kotitalousopetuksen järjestäjien ei tarvitsisi ennen yhtenäisen ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavan koulutuksen käyttöönottoa suunnitella ja ottaa käyttöön erillishakuja.

Täydennyshausta luopuminen sujuvoittaisi hakumenettelyitä, koska yhteishaun jälkeen vapaana olevat aloituspaikat voitaisiin täyttää joustavammin ja nopeammin suoraan lisähakujen kautta.

Perusopetuksen jälkeisen valmistavan koulutuksen yhteisten hakumenettelyiden tavoitteena on yksinkertaistaa opiskelijavalintaan liittyviä menettelyitä sekä opiskelijaksi hakeutuvan henkilön että koulutuksen järjestäjän kannalta. Yhteisten hakumenettelyiden avulla henkilö voisi hakea eri oppilaitoksissa järjestettäviin perusopetuksen jälkeisiin valmistaviin koulutuksiin yhdellä hakemuksella saman hakuajan puitteissa. Myös tieto koulutustarjonnasta löytyisi keskitetysti yhdestä paikasta, eikä hakijoiden tarvitsisi erikseen selvittää useiden oppilaitosten koulutustarjontaa, hakuaikoja ja muita hakuun liittyviä menettelyitä.

Perusopetuksen jälkeisen valmistavan koulutuksen yhteiset hakumenettelyt lisäisivät opiskelijavalintaan liittyvää työmäärää Opetushallituksessa. Yhteishaun lisäksi Opetushallituksen ylläpitämän opiskelijavalintarekisterin avulla suoritettaisiin opiskelijavalinta myös perusopetuksen jälkeisiin valmistaviin koulutuksiin.

Opiskelijavalinta on jo nyt opetuksen ja koulutuksen järjestäjien tehtävänä. Perusopetuksen jälkeisen valmistavan koulutuksen yhteiset hakumenettelyt muuttaisivat jossain määrin opetuksen ja koulutuksen järjestäjien oppilas- ja opiskelijavalinnan toimintatapoja. Valintoihin liittyvän hallinnollisen työn määrän ei

arvioida kuitenkin kokonaisuutena lisääntyvän. Ehdotetut muutokset selkeyttäisivät ja yhtenäistäisivät opiskelijavalintaan liittyviä käytäntöjä.

Nykytilaa vastaavasti koulutuksen järjestäjät määrittäisivät opiskelijaksi ottamisen perusteet. Koulutustarjonnasta tiedottaminen voitaisiin hoitaa keskitetysti Oppijan verkkopalveluiden avulla. Yhteisissä hauissa mukana olevissa koulutuksissa koulutuksen järjestäjän tulisi noudattaa opetus- ja kulttuuriministeriön vahvistamaa yhteistä hakuaikaa ja toimittaa Opetushallituksen määrittelemän aikataulun mukaisesti tiedot koulutustarjonnasta sekä hakijoista opiskelijavalintarekisteriin.

Hakemusten käsittelyä koskeva menettely muuttuisi jonkin verran. Hakijat eivät toimittaisi hakemuksia suoraan koulutuksen järjestäjälle, vaan hakemukset olisivat saatavissa hakurekisterin kautta. Tarvittavat liitteet toimitettaisiin kuitenkin suoraan koulutuksen järjestäjille.

Opiskelijoiden valintaa koskeva päätöksenteko muuttuisi siten, että koulutuksen järjestäjät tekisivät ensin ehdotuksen valittavista ja varasijalla olevista sekä hylätyistä hakijoista ja tallentaisivat nämä tiedot opiskelijavalintarekisteriin.

Opiskelijapaikkojen jakautuminen suoritettaisiin tallennettujen ehdotusten perusteella keskitetysti valintarekisterin avulla. Opiskelupaikkojen perumiseen ja varasijoilta tehtäviin valintoihin liittyvä hallinnollinen työ vähenisi oppilaitoksissa, koska keskitetyn valintamenettelyn kautta hakija tulisi valituksi vain siihen ylimpään hakutoiveeseen, johon koulutuksen järjestäjä on esittänyt hakijan hyväksyttäväksi.

4 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu opetus- ja kulttuuriministeriössä yhteistyössä Opetushallituksen kanssa.

Asetusluonnoksesta on pyydetty lausunnot keskeisiltä sidosryhmätahoilta.

5 Voimaantulo

Asetusmuutosten ehdotetaan tulevan voimaan 1 päivänä lokakuuta 2013.

Asetusta sovellettaisiin ensimmäisen kerran otettaessa opiskelijoita 1 päivänä elokuuta 2014 tai sen jälkeen alkavaan koulutukseen. Kotitalousopetus olisi mukana keväällä 2014 toteutettavassa yhteishaussa ja täydennyshakua ei järjestettäisi kesällä 2014. Perusopetuksen jälkeisen valmistavan koulutuksen yhteisiä hakumenettelyitä sovellettaisiin ensimmäisen kerran kesällä 2014 järjestettävässä haussa syksyllä 2014 alkavaan koulutukseen.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on antanut perusopetuksen jälkeisen valmistavan koulutuksen kesän 2014 hakuaikatauluja koskevan ehdollisen päätöksen 13.6.2013. Opetus- ja kulttuuriministeriö on päätöksessä varannut mahdollisuuden muuttaa päätöstä, jos yhteisiin hakumenettelyihin liittyviä säädösmuutoksia ei vahvisteta tai ne vahvistetaan siten, että koulutukset eivät voi olla mukana yhteisissä hakumenettelyissä.

LIITE

Valtioneuvoston asetus

ammattillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen yhteishausta annetun
valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti

kumotaan ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen yhteishausta annetun valtioneuvoston asetuksen (30/1998) 1 §:n 1 momentin 5 kohta, sellaisena kuin se on asetuksessa 1047/2012,

muutetaan 1 §:n 1 momentti ja 2–4 §, sellaisina kuin niistä ovat 1 § asetuksessa 1047/2012 ja 4 § osaksi asetuksessa 1047/2012, sekä

lisätään asetukseen uusi 2 a seuraavasti:

<i>Voimassa oleva asetus</i>	<i>Ehdotus</i>
1 § <i>Käyttöala</i> Yhteishakua käytetään otettaessa opiskelijoita ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (630/1998) tarkoitettuun ammatilliseen peruskoulutukseen ja lukiolaissa (629/1998) tarkoitettuun lukiokoulutukseen. Yhteishakua ei käytetä otettaessa opiskelijoita: ----- 5) kotitalousopetukseen, joka järjestetään muuna kuin ammatillisena peruskoulutuksena; -----	1 § <i>Käyttöala</i> Yhteishakua käytetään otettaessa opiskelijoita ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (630/1998) tarkoitettuun ammatilliseen peruskoulutukseen ja <i>muuna kuin ammatillisena peruskoulutuksena järjestettävään kotitalousopetukseen sekä</i> lukiolaissa (629/1998) tarkoitettuun lukiokoulutukseen. Yhteishakua ei käytetä otettaessa opiskelijoita: ----- <i>(kumotaan 5 kohta)</i> -----
2 § <i>Yhteishaku</i> Yhteishaussa haetaan yhdellä hakemuksella yhteishaun käyttöalaan kuuluvaan koulutukseen. Yhteishaku toteutetaan opiskelijavalintarekisteristä ja ylioppilastutkintorekisteristä annetun lain (1058/1998) 1 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetun ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen hakurekisterin avulla. Yhteishaussa <i>ja siihen liittyvässä täydennyshaussa</i> noudatetaan opetusministeriön vahvistamia opiskelijaksi ottamisen perusteita ja aikatauluja.	2 § <i>Yhteishaku</i> Yhteishaussa haetaan yhdellä hakemuksella yhteishaun käyttöalaan kuuluvaan koulutukseen. Yhteishaku toteutetaan opiskelijavalintarekisteristä ja ylioppilastutkintorekisteristä annetun lain (1058/1998) 1 §:n 1 momentin 3 kohdassa ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen hakurekisterin avulla. Yhteishaussa noudatetaan <i>opetus- ja kulttuuriministeriön</i> vahvistamia opiskelijaksi ottamisen perusteita ja aikatauluja.

	2 a § <i>Perusopetuksen jälkeisen valmistavan koulutuksen haku</i> <i>Perusopetuksen jälkeisen valmistavan koulutuksen yhteisiä hakumenettelyitä sovelletaan ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa tarkoitettuun ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaavaan ja valmistavaan koulutukseen sekä maahanmuuttajille järjestettävään ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavaan koulutukseen.</i> <i>Edellä 1 momentissa tarkoitettu haku toteutetaan opiskelijavalintarekisteristä ja ylioppilastutkintorekisteristä annetun lain 1 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetun ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen hakurekisterin avulla. Mainittuihin koulutuksiin haetaan yhdellä hakemuksella. Haussa noudatetaan opetus- ja kulttuuriministeriön vahvistamia aikatauluja.</i>
3 § <i>Järjestäminen</i> Opetushallitus vastaa yhteishaun valtakunnallisesta toteuttamisesta, yhteishaun käyttöalaan kuuluvien hakemusten vastaanottamisesta, käsittelemisestä ja säilyttämisestä sekä päättää opiskelijavalintarekisterin pitoon liittyvästä tarkemmasta aikataulusta. Opetushallituksen tehtävänä on lisäksi tuottaa yhteistyössä opetuksen- ja koulutuksen järjestäjien kanssa tietoa edistämään opiskelupaikkaa vaille jääneiden hakeutumista koulutukseen ja työelämään. Koulutuksen järjestäjät tallentavat ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen hakurekisteriin koulutustarjontaa koskevat tiedot, opiskelijaksi ottamisen perusteet sekä muut opiskelijaksi ottamisen edellyttämät tiedot. Koulutuksen järjestäjät tallentavat hakurekisteriin myös tiedot opiskelupaikan vastaanottaneista.	3 § <i>Järjestäminen</i> Opetushallitus vastaa yhteishaun ja 2 a §:ssä tarkoitetun haun valtakunnallisesta toteuttamisesta, edellä mainittuihin hakuihin kuuluvien hakemusten vastaanottamisesta, käsittelemisestä ja säilyttämisestä sekä päättää opiskelijavalintarekisterin pitoon liittyvästä tarkemmasta aikataulusta. Opetushallituksen tehtävänä on lisäksi tuottaa yhteistyössä opetuksen ja koulutuksen järjestäjien kanssa tietoa edistämään opiskelupaikkaa vaille jääneiden hakeutumista koulutukseen ja työelämään. Koulutuksen järjestäjät ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen hakurekisteriin koulutustarjontaa koskevat tiedot, opiskelijaksi ottamisen perusteet sekä muut opiskelijaksi ottamisen edellyttämät tiedot. Koulutuksen järjestäjät tallentavat hakurekisteriin myös tiedot opiskelupaikan vastaanottaneista. Asetuksen 2 a §:ssä tarkoitetun haun osalta koulutuksen järjestäjät tallentavat hakurekisteriin lisäksi tiedot valittavaksi esitettävistä, varasijalla olevista ja hylätyistä hakijoista.

4 § <i>Hakutoiveet</i> Hakiessaan yhteishaussa mukana olevaan koulutukseen hakija voi esittää enintään viisi hakutoivetta. Hakijan hakutoiveet otetaan huomioon opiskelijavalinnassa hänen esittämässään hakutoivejärjestyksessä. Hakija voi muuttaa hakutoiveitaan vain haku aikana. Jos hakija hakee ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 27 §:n 1 momentissa ja lukiolain 20 §:n 1 momentissa tarkoitetun koulutuksen järjestäjän harkintaan perustuvan haun kautta, hakija toimittaa harkintaan perustuvan haun liitteet suoraan koulutuksen järjestäjälle. Ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen hakurekisteri tuottaa koulutuksen järjestäjälle opiskelijaksi ottamista koskevan valintaesityksen. Koulutuksen järjestäjä valitsee hakijan ylimmälle hakutoiveelle, johon hänen valintapisteensä riittävät. Hakija voi tulla valituksi varasijalta vain ylempiin hakutoiveisiinsa.	4 § <i>Hakutoiveet</i> Hakiessaan yhteishaussa mukana olevaan koulutukseen hakija voi esittää enintään viisi hakutoivetta. <i>Hakiessaan 2 a §:ssä tarkoitetussa haussa mukana olevaan koulutukseen hakija voi esittää enintään kolme hakutoivetta.</i> Hakijan hakutoiveet otetaan huomioon opiskelijavalinnassa hänen esittämässään hakutoivejärjestyksessä. Hakija voi muuttaa hakutoiveitaan vain haku aikana. Jos hakija hakee ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 27 §:n 1 momentissa ja lukiolain 20 §:n 1 momentissa tarkoitetun koulutuksen järjestäjän harkintaan perustuvan haun kautta, hakija toimittaa harkintaan perustuvan haun liitteet suoraan koulutuksen järjestäjälle. <i>Myös asetuksen 2 a §:ssä tarkoitetun haun liitteet toimitetaan suoraan koulutuksen järjestäjälle.</i> Ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen hakurekisteri tuottaa koulutuksen järjestäjälle opiskelijaksi ottamista koskevan valintaesityksen. Koulutuksen järjestäjä valitsee hakijan ylimmälle hakutoiveelle, johon hänen valintapisteensä yhteishaussa riittävät tai <i>johon hakija 2 a §:ssä tarkoitetussa haussa on esitetty valittavaksi.</i> Hakija voi tulla valituksi varasijalta vain ylempiin hakutoiveisiinsa.
	<i>Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä lokakuuta 2013.</i> <i>Ennen asetuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.</i> <i>Tätä asetusta sovelletaan ensimmäisen kerran otettaessa opiskelijoita 1 päivänä elokuuta 2014 tai sen jälkeen alkavaan koulutukseen.</i>